

GEMEENTE. SUPPLEMENT 9

[KERK OPBOUWENDE BEDIENING] DISCIPLINEREN VAN KINDEREN IN HET CHRISTELIJKE GEZIN

Inleiding. Een belangrijk aspect in de opvoeding van kinderen is disciplineren. Hebreëen 12:5-6 zegt, “U bent de vermaning vergeten waarmee u als kinderen wordt aangesproken: Mijn zoon, acht de *bestrafing* van de Heere niet gering en bezwijk niet, als u door Hem terechtgewezen wordt. Want de Heere *bestraft* wie Hij liefheeft, en Hij *geselt* iedere zoon die Hij aanneemt.” En Spreuken 3:12 zegt, “De Heere *straf*t die Hij liefheeft, zoals een vader doet met de zoon die Hij goedgezind is.” Volgens de Bijbel is discipline (bestrafing) een uitdrukking van liefde. Daarom mag disciplineren nooit ontaarden in onbeheerst boosheid of onbillijke bestraffing. Disciplineren moet altijd beoefend worden in een sfeer van waarheid en liefde.

1. Disciplineren is een belangrijk onderdeel in de opvoeding/opleiding.

Ontdek en bespreek. In welk opzicht vormt disciplineren een onderdeel van opvoeding/opleiding?

- **Lees** Spreuken 22:6. “Oefen de jongeman overeenkomstig zijn levensweg, ook als hij oud geworden is, zal hij daarvan niet afwijken.” De woorden “oefenen” (Hebreeuws: chanak) in Spreuken 22:6 en “onderwijzing en terechtwijzing” (Grieks paideia, nouthesia) in Efeziërs 6:4 betekent “goede gewoonten aanleren door middel van bestraffen en corrigeren”.
- **Lees** Efeziërs 6:4; Kolossenzen 3:21. Let wel dat vooral vaders volgens de Bijbel verantwoordelijk zijn voor het disciplineren en oefenen van hun kinderen. Hoewel moeders de vaders helpen, mogen vaders niet hun door God gegeven verantwoordelijkheid negeren!
- **Lees** Hebreëen 12:10-11. “Want zij (onze vaders) hebben ons wel voor een korte tijd naar het hun goeddacht bestraft, maar Hij (God) doet dat tot ons nut, opdat wij deel krijgen aan Zijn heiligheid. En elke bestraffing schijnt op het moment zelf geen reden tot blijdschap te zijn, maar tot droefheid. Maar later geeft zij hun die erdoor geoefend zijn een vreedzame vrucht van gerechtigheid.” Disciplineren betekent niet in de eerste plaats ‘straffen’ van het kind als het de verkeerde kant opgaat. Het betekent vooral ‘het kind oefenen in de weg die het moet gaan’ (Spreuken 22:6). Daarom zal ware liefde een kind oefenen in de weg die hij moet gaan. God verbiedt strenge (wrede) bestraffing, omdat het ergernis en verbittering teweeg brengt. Een ouder moet een kind niet provoceren tot ontmoediging, ergernis of verbittering. *Het voordeel van discipline is dat het kind heiligheid leert in zijn relatie tot God, gerechtigheid doet in zijn relatie tot andere mensen en vrede krijgt in zijn eigen hart.*

2. Disciplineren betekent grenzen (beperkingen) stellen.

Ontdek en bespreek. Op welke terreinen stellen God en ouders grenzen?

(1) God en ouders stellen verschillende grenzen.

- **Lees** Deuteronomy 5:17-21. De Tien Geboden zijn belangrijke grenzen. Zonder deze grenzen zouden mensen in hun relatie tot God enerzijds en tot hun naaste anderzijds volkomen stuk lopen!
- **Lees** Matteüs 5:13-16; Psalm 1:1; Psalm 119:37; Spreuken 1:10-15; 4:14-15,23-27; 5:1-8; 6:20-29; 7:24-27; 1 Korintiërs 15:33. “Slecht gezelschap bederft goede zeden”. Christenen moeten zich niet aan de gemeenschap onttrekken of ophouden invloed op andere mensen te hebben. Toch stellen God en ouders grenzen met welke mensen christenen vertrouwelijk mogen omgaan. Christenen mogen niet op een vertrouwelijke wijze omgaan met slechte mensen, spotters, verleiders tot het kwaad, gokkers, criminelen, seksueel immorele mensen, enz. Christenen moeten niet denken dat slecht gezelschap hun karakter kan bederven!

(2) Waarom grenzen belangrijk zijn.

Ontdek en bespreek. Waarom stellen God en ouders grenzen?

Lees 1 Korintiërs 8:9; Galaten 5:1,13,24; 1 Petrus 2:16.

Aantekeningen. Als ouders hun kinderen echt liefhebben, zullen zij hen geen onbeperkt vrijheid geven! Echte liefde trekt een cirkel rondom het kind zodat het kind het verschil tussen goed en kwaad, recht en verkeerd kan onderscheiden. Duidelijke grenzen helpen om het kind zich veilig te laten voelen binnen deze grenzen. Het kind beseft dat als hij buiten deze grenzen treedt, het kwade gevolgen heeft voor hem en anderen! Zonder grenzen kan een kind niet evalueren of iets goed of slecht is of wat de gevolgen van zijn daden kunnen zijn. De grenzen dienen als een heg van bescherming voor het kind. Daarbinnen weet hij dat God en zijn ouders het goed vindt en daarbinnen voelt hij zich veilig.

De grenzen of beperkingen worden samengevat in *de huisregels van het gezin*. De ouders communiceren heel duidelijk wat deze huisregels zijn, waarom zij belangrijk zijn en wat de gevolgen van overtreding kunnen inhouden. Ouders moeten vooral hun kinderen disciplineren (bestrafen) bij ongehoorzaamheid, leugens en disrespect. Als een kind geleerd heeft om de grenzen in het huisgezin te respecteren, zal hij dat ook doen op school, in zijn club, in de samenleving en uiteindelijk ook in zijn relatie tot God/Christus.

3. Disciplineren betekent berispen en corrigeren.

(1) De noodzakelijkheid van berisping.

Lees 1 Samuël 2:22-24; 3:12-13; Spreuken 27:5.

Ontdek en bespreek. In welk opzicht heeft de vader, Eli, gefaald zijn kinderen te disciplineren?

Aantekeningen. Eli had twee zonen die kwaad deden. Hij *sprak* tot zijn zonen, maar *hield hen niet in bedwang*. Hij vroeg hen “*Waarom* doen jullie zulke dingen?” Dit is geen berisping, maar een pleidooi om te stoppen. Hij had hen moeten vragen, “Wat hebben jullie gedaan?” Hij had hen *met hun zonde en de gevolgen van hun zonden moeten confronteren*. Hij had hen voor hun zonden op hun kop moeten geven!

(2) De verschillende aspecten van berispen.

Ontdek en bespreek. Wat zijn de Bijbelse aspecten van *berispen* (Grieks: elenchó)?

Het Griekse woord “elenchó” heeft een paar belangrijke betekenissen afhankelijk van de context.

- *Lees* Efeziërs 5:11. De ouder brengt de specifieke zonde (kwaad, overtreding) aan het licht (Grieks: elenchó). Het kind moet duidelijk weten *wat* zijn overtreding is. Hij moet ook begrijpen *waarom* zijn handeling een overtreding in Gods ogen of de ogen van de ouders is.
- *Lees* Spreuken 27:5-6; 28:23. Dan moet de ouder het kind bestrafen (Grieks elenchó) in de zin van *een uitbrander geven* en zijn *gedrag afkeuren*.
- *Lees* Titus 1:9. Als het kind probeert zichzelf te rechtvaardigen, moet de ouder de argumenten van het kind weerleggen (Grieks: elenchó). Wel moet de ouder het kind de gelegenheid geven zijn standpunt uit te spreken en zijn gedrag te verklaren. Het is mogelijk dat de ouder een belangrijk punt over het hoofd gezien heeft. Als de ouder verkeerde conclusies getrokken heeft of het kind ten onrechte beschuldigd heeft, moet hij het kind om vergeving vragen.
- *Lees* Johannes 16:8. In de tussentijd bidt de ouder dat de Heilige Geest het kind zal overtuigen (Grieks: elenchó) van zijn kwaad en hem *een besef zal geven van zijn schuld en van de ernst van zijn overtreding* (Grieks: elenchó), zodat hij zich echt schuldig voelt, zich voor zijn gedrag schaamt en verlangt zich te bekeren.
- *Lees* 2 Timoteüs 3:16. Ten slotte moet de ouder het kind corrigeren (Grieks: elenchó) door hem te helpen de weg te gaan die hij moet gaan.
- *Lees* Hebréeën 12:6; Spreuken 22:15. Als het kind in zijn ongehoorzaamheid volhardt door dwaas, arrogant en rebels te zijn; of zijn hart tegen zijn ouders verhardt; of hun gezag als ouders te werpt, dan moet de ouders het kind op een gepast wijze straffen (Grieks: elenchó).

4. Disciplineren betekent gepaste beloningen geven.

Ontdek en bespreek. Wat zijn gepaste beloningen?

(1) Gepaste beloningen.

Ouders kunnen verschillende beloningen bedenken om het kind te motiveren en aan te sporen op het rechte pad te blijven.

(2) Mogelijke beloningen die goed gedrag bevorderen:

- Dank of prijs het kind voor wat hij goed doet.
- Geef het kind een knuffel en onverdeeld aandacht.
- Neem het kind mee op een uitje waarnaar het kind erg uitziet.
- Geef het kind meer vrijheid om zijn vrienden te ontmoeten.
- Geef het kind af en toe een cadeau.

5. Disciplineren betekent gepaste straffen geven.

Ontdek en bespreek. Wat zijn gepaste straffen?

(1) Gepaste straffen.

Ouders horen verschillende vormen van straf te bedenken om hun kind te motiveren zich te bekeren en aan te sporen terug te keren tot de goede weg.

(2) Mogelijke straffen die motiveren gedrag te veranderen:

- Berisp het kind voor zijn overtreding, maar gebruik geen scheldwoorden (breek niet met schelden zijn karakter af).
- isoleer het kind (in de hoek van de kamer of in de gang) zodat hij kan nadenken over zijn overtreding.
- Annuleer een gepland uitje waarnaar het kind uitzag.
- Ontneem sommige van zijn vrijheden om vrienden te ontmoeten.
- Houd zijn zakgeld in.
- Geef hem een taakstraf in de omgeving van het huis.
- Indien nodig, gebruik de roede.

(2) Straf ten einde te redden.

Lees Amos 4:6-12; Haggai 1:2-11; Lukas 12:47-48; Galaten 6:7-8.

Aantekeningen. God straft (oordeelt) mensen in de tegenwoordige tijd met tijdelijke straffen (oordelen) om hen te bewaren voor de eeuwige straf (Matteüs 25:46).

- God rukt een volk weg, breekt het af en doet het ondergaan om het te motiveren om zich te bekeren en zich weer aan God te onderwerpen (Jeremia 18:5-17). De levende God straft mensen ook met hongersnood, droogte, mislukte oogsten, ziekten en plagen, nederlagen in oorlog en verwoesting van hun steden om hen te motiveren om tot de God van de Bijbel terug te keren (Ezechiël 14:21; Amos 4:6-12).
- God straft Zijn volk met mislukte oogsten, met lege beurzen en met bedrijven en projecten die failliet gaan om het te motiveren om hun zondige verwaarlozing van God in hun dagelijks leven te stoppen (Haggai 1:2-11).
- “Maar als wij geoordeeld worden, worden wij door de Heere bestraft, opdat wij niet met de wereld veroordeeld zouden worden” (1 Korintiërs 11:32). God straft Zijn volk in de tegenwoordige tijd met tijdelijke bestraffingen om hen te bewaren voor de eeuwige bestraffing in de hel. God is volmaakt heilig en rechtvaardig, ook in Zijn bestraffingen. God is altijd volmaakt billijk in Zijn bestraffingen (Lukas 12:47-48). God wil serieus genomen worden en eist dat mensen op de aarde deel krijgen in Zijn heiligheid en gerechtigheid (Galaten 6:7-8).

(3) Straf dadelijk.

- **Lees** Prediker 8:11. “Omdat het vonnis over een slechte daad niet snel geveld wordt, daarom blijft het hart van de mensenkinderen in hen vervuld van kwaaddoen (Zij bedenken steeds nieuwe vormen van kwaaddoen).”
- **Aantekeningen.** Als de overheid van een land de criminelen en terroristen niet prompt oppakken en straffen, zullen zij steeds brutaler worden en steeds meer kwaad aanrichten! Als ouders nalaten hun kinderen prompt te straffen, dan concluderen de kinderen dat hun ouders hen niet serieus nemen. Sommige kinderen zullen steeds brutaler en rebels worden en steeds meer kwaad doen. Andere kinderen zullen steeds meer onzeker worden en psychische problemen ontwikkelen.

(4) Straf in liefde.

- **Lees** Psalm 89:30-34.
- **Aantekeningen.** God straft ook de kinderen van het genadeverbond als zij Zijn geboden overtreden. Maar Hij houdt niet op hen lief te hebben! “Wie zijn roede (stok) spaart, haat zijn zoon, maar wie hem liefheeft, tuchtigt hem reeds vroeg (zoekt ernstig kastijding/discipline/berisping voor hem)” (Spreuken 13:24).

(5) Straf met een roede indien nodig.

Lees Spreuken 13:24; 19:18; 20:30; 22:15; 23:13-14; 29:15,17.

Aantekeningen. Geen overheid in de wereld heeft het gezag of recht om Gods duidelijk instructies t.a.v. discipline van kinderen te verbieden! Overheden die Gods wetten op de aarde opzij schuiven, zullen in het laatste oordeel door God opzij geschoven worden (Psalm 2; Spreuken 1:28-33; Handelingen 4:19-20; 5:29; 1 Tessalonicenzen 4:8; 2 Tessalonicenzen 1:8-10)!

De Bijbel leert een aantal duidelijke redenen waarom straffen met een roede bij tijden noodzakelijk is. ‘Een roede’ is een stok of buigbare lat, maar niet een zweep. Als een kind toegestaan wordt om zijn eigen gang te gaan, kan hij op het pad van goddelozen en kwaaddoeners terecht komen (Spreuken 4:14-15) of zwak of ziek worden en zelfs sterven (1 Korintiërs 11:30). Maar als hij snel gestraft wordt voor zijn ongehoorzaamheid en arrogantie, zal hij waarschijnlijk niet een misdadiger worden of op een gewelddadige wijze sterven. De Bijbel leert, “Onthoud een jongeman geen vermaning (discipline, bestraffing), als u hem met een stok slaat, zal hij niet sterven. Zelf moet u hem met de stok slaan en zijn leven redden van het graf” (of: “zijn ziel redden van de hel”) (Spreuken 23:13-14). En “Striemen en wonden zuiveren het kwaad uit, evenals slagen de schuilhoeken van het binnenste zuiveren” (Spreuken 20:30). Soms is het echt nodig om een kind te straffen met een roede, omdat het de enige weg is om zijn binnenste te zuiveren en zijn ziel van de (eeuwige) dood te redden.

Maar het kind mag niet over zijn hele lichaam geslagen worden. Het beste is om een kind nooit met je hand een pak slaag te geven, omdat hij dan je hand of aanraking gaat vrezen! Het is beter om altijd een roede als symbool en instrument van de tucht te gebruiken. Het kind moet de roede vrezen als hij een overtreding heeft begaan. Hij moet echter niet een ongezond vrees voor zijn ouders of hun handen ontwikkelen.

Er zijn nog meer redenen om met een roede te tuchtigen. Zit er dwaasheid in het hart van een jongeman gebonden, de stok van de vermaning (bestrafing) zal die ver daarvan houden” (Spreuken 22:15). En: “De stok en de bestraffing geven wijsheid, maar een jongeman die aan zichzelf is overgelaten, maakt zijn moeder beschaamd.” “Breng uw zoon gehoorzaamheid bij, en hij zal u rust geven en uw ziel genoegens schenken” (Spreuken 29:15,17). Kinderen doen soms dwaze dingen, tonen schandelijke gedrag tegenover hun ouders, of plegen misdaden. De Schriftgedeelten in Spreuken leren dat straffen met een roede *soms* nodig is om het kind een schoon geweten te bezorgen en de vrede in het huisgezin terug te laten keren. Het is noodzakelijk om het kind weg te houden van het kwaad en de dwaasheid en zijn ziel van de (eeuwige) dood te behouden! Als een ouder het vonnis over een slechte daad snel velt, zal het kind waarschijnlijk wijs worden en de vrede in het gezin en in de maatschappij niet meer verstoren.

Wanneer kinderen tieners geworden zijn, is het meestal niet meer nodig om de roede voor straf te gebruiken. Er is dan geen verschil meer tussen de tucht van tieners en de tucht van volwassenen die overtredingen begaan.

5. Disciplineren betekent consequent gehoorzaamheid verwachten.

Lees Prediker 5:3-4.

Ontdek en bespreek. Wat kunnen de gevolgen zijn als ouders met iets dreigen, maar het nooit uitvoeren?

Aantekeningen. Prediker 5:3-4 zegt, “Wanneer u aan God een gelofte doet, stel dan niet uit die na te komen, want Hij heeft geen welgevallen aan dwazen. Kom na wat u belooft. Het is beter dat u niet belooft, dan dat u belooft maar niet nakomt.” Het is beter dat ouders geen ijdele dreigementen uiten, bv. “Als je dit niet doet, dan zal ik je straffen!” Dreigementen maken dat een kind in angst voor straf gaat leven, of leugens gaat vertellen om de straf te ontlopen. Dreigementen zijn meestal niet opbouwende manieren om een kind te disciplineren. In plaats van dreigementen te uiten, kan de ouder het kind helpen na te denken over zijn overtreding, de consequenties van zijn overtreding en hoe het zaken weer recht kan zetten. Maar als een ouder dreigementen uit, moet hij ze ook altijd uitvoeren! Anders verliest het kind alle vertrouwen en respect voor zijn ouder.

Veel beter dan dreigementen is om gehoorzaamheid te eisen en te verwachten. De ouder moet niet zaniken of zeuren dat het kind moet gehoorzamen. De ouder moet ook niet aan de kuren van het kind toegeven. Als de ouder dat toch doet, zal het kind altijd deze methode volgen om gehoorzaamheid te vermijden en straf te ontlopen! Op het gebied van gehoorzaamheid moet de ouder niet toegeven! De ouder kan een keuze tussen twee mogelijkheden aan het kind geven, want dan kan het kind zijn eigen wil oefenen. De ouder hoort nooit een onredelijke eis aan het kind te stellen! En de ouder moet heel consequent gehoorzaamheid verwachten!

6. Disciplineren betekent troosten na straf en berouw/bekering.

Ontdek en bespreek. Waarom is vergeving en hernieuwde bevestiging zo belangrijk voor een kind?

Lees Lukas 17:3; 2 Korintiërs 2:5-8.

Aantekeningen. Nadat een kind voor zijn overtreding gestraft is, moet de ouder hem ook vergeven, troosten en opnieuw verzekeren van zijn liefde voor hem! Als de ouder dit nalaat, krijgt de satan een basis om het kind verbitterd en wraakzuchtig te maken. Als de ouder niet vergeeft, gaat het kind ook twijfelen aan Gods vergeving. Als de ouder de relatie niet weer normaliseert, zal het kind ook gaan geloven dat het nooit meer goed komt tussen hem en God. Na tucht is vergeving, vertroosting, herbevestiging en herstel noodzakelijk, anders zal het kind door droefheid overweldigd worden. De ouder moet de relatie herstellen door het kind te vergeven, het een knuffel te geven en uit te spreken dat zijn ouders heel veel van hem houden.

Lees Spreuken 17:9; Hebrëeën 8:12; Matteüs 18:35.

Aantekeningen. Let op het verschil tussen ‘een zonde vergeten’ of ‘een zonde niet meer ter sprake brengen’. God doet het laatste en verwacht dat ook van Zijn volgelingen. De ouders moeten deze overtreding van het kind later nooit meer ter sprake brengen. Zij moeten bij een volgende confrontatie oude koeien niet meer uit de sloot halen. De ouders moeten bewijzen dat zij de vorige overtreding echt vergeven hebben. Als de ouder nog steeds boos is over het gedrag van zijn kind in het verleden, moet hij het kind in zijn hart blijven vergeven.

7. Disciplineren betekent bemoedigen.

Lees Kolossenzen 3:21; Spreuken 15:1.

Ontdek en bespreek. Op welke manieren kunnen vaders hun kinderen verbitterd maken? En hoe zouden zij hun kinderen kunnen bemoedigen?

Aantekeningen.

(1) Manieren om kinderen verbitterd te maken.

Ouders moeten geen toorn bij hun kinderen opwekken, hen irriteren of provoceren door te veel of te weinig discipline. Kolossenzen 3:21 zegt, “Terg uw kinderen niet opdat zij niet moedeloos worden.” Te “tergen” betekent te provoceren, op te hitsen, te irriteren of boos te maken. Ouders moeten wel hun kinderen ferm disciplineren, maar niet in brandende woede. Zij moeten niet dingen zeggen die als een veroordeling van hun persoonlijkheid of karakter opgevat kunnen worden. Bv, niet zeggen. “Je bent dom.” “Je bent lelijk.” “Je komt ook *altijd* te laat.” “Je bent *al weer* lui geweest.” Dit vernietigt hun reputatie, karakter en persoonlijkheid en kan serieuze psychische problemen veroorzaken. Er zijn ook andere manieren om kinderen moedeloos te maken. Bv. in boosheid tegen hen schreeuwen en negatieve dingen over hen zeggen waar anderen (hun vrienden) bij staan. Zij lijden dan gezichtsverlies of voelen zich tot schande gemaakt. Spreuken 15:1 zegt, “Een zacht antwoord keert woede af, maar een krenkend woord wekt toorn op.” Door goed op de reacties van kinderen tegenover hun ouders te letten, kunnen ouders weten dat hun kinderen ontmoedigd zijn. Bv. het kind raakt geïrriteerd, boos, terneergedrukt, onttrekt zich aan de groep of geeft af op zijn ouders. Deze symptomen geven aan dat ouders hun kind op een ander manier moeten benaderen. Discipline hoort het kind in de juiste richting te buigen, maar niet zijn geest te breken!

(2) Manieren om kinderen te bemoedigen.

Ontwikkel een persoonlijke relatie met het kind. Behandel hen niet als objecten die wel gezien, maar niet gehoord mogen worden. Wat ouders en leraren in de levens van kinderen zaaien, zal eruit komen als zij volwassenen worden (Galaten 6:7-8). Elk kind heeft een grote behoefte aan een geregelde, persoonlijke, vriendschappelijke en liefdevolle relatie met zijn ouders en leraren. Zelfs al heb je geen tijd, maak tijd om creatief met kinderen, tieners en jong

volwassenen om te gaan. Elk kind, tiener en jong volwassen dromen dat iemand hem/haar wil hebben, hem/haar nodig zal hebben en hem/haar lief zal hebben.

Zeg regelmatig tegen een kind dat je hem/haar heel graag mag en van hem/haar houdt! Vooral vaders in bepaalde culturen moeten leren om meer tijd te geven om met hun kinderen, tieners of jong volwassen kinderen om te gaan, hen te omhelzen en op andere manieren genegenheid te tonen, met hen te praten en naar hen te luisteren. Veel tieners klagen dat zij geen relatie of communicatie met hun vader hebben! Hun teleurstelling over hun aardse vaders maakt dat zij hun hemelse Vader ook niet kunnen vertrouwen. Een goede relatie met hun aardse vader is een van de beste wegen om een goede relatie met God/Christus te krijgen. Communicatie moet niet alleen over zakelijke dingen als school en geld gaan, maar over elk interessant thema in de wereld. Doe interessante, creatieve en zelfs uitdagende dingen met de kinderen.

Toon interesse in hun vrienden. Laat hen praten over hun vrienden. Nodig hun vrienden uit naar je huis. Organiseer uitjes samen met hun vrienden. Kinderen worden erg bemoedigd wanneer hun ouders en leraren hun vrienden goedkeuren.

Help tieners en jong volwassenen met hun huiswerk en studies. Zij hebben raadgevers, gidsen, mentoren en leiders nodig naar wie zij opzien. Zij hebben ook veel bemoediging nodig om te volharden in hun studies.

Geef af en toe beloningen als de kinderen nog klein zijn. Geef tieners nu en dan een complimentje als zij iets goed doen. En als zij het verdienen, vertel hen dan dat je erg trots op hen bent en op wat zij doen.

Toon aan kinderen en tieners dat je hen vertrouwt. Geef daarom verantwoordelijkheden aan hen en prijs hen voor hun prestaties en verworvenheden.